

महाराष्ट्र विधानसभा
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
बुधवार, दिनांक १० मार्च, २०२१
(सकाळी ११.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

- (१) कामगार मंत्री : (क) कोल्हापूर जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, कोल्हापूर यांचा सन २०१३-२०१४ ते २०१७-२०१८ या वर्षांचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) रायगड जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, रायगड यांचे सन २०१७-२०१८ व २०१८-२०१९ या वर्षांचा अनुक्रमे सोळावा व सतरावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ग) कोल्हापूर जिल्हा माथाडी आणि असंरक्षित कामगार मंडळ, कोल्हापूर यांचा सन २०१३-२०१४ ते २०१६-२०१७ या वर्षांचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (घ) अकोला-वाशिम-बुलढाणा जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, अकोला यांचा सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षांचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ङ) किराणा बाजार व दुकाने मंडळ (बृहन्मुंबई, ठाणे आणि रायगड जिल्ह्यांकरिता) यांचा सन २०१५-२०१६ ते २०१८-२०१९ या वर्षांचा अनुक्रमे सेहेचाळीसावा, सत्तेचाळीसावा, अठ्ठेचाळीसावा व एकोणपन्नासावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

- (च) पिंपरी-चिंचवड माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ यांचा सन २०१४-२०१५ ते २०१७-२०१८ या वर्षांचा अनुक्रमे तेविसावा, चौविसावा, पंचविसावा ते सव्विसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) जलसंपदा मंत्री : (क) गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक लेखा अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव यांचा सन २०१७-२०१८ चा स्वतंत्र लेखापरीक्षा व त्यावरील अनुपालन अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (३) गृह मंत्री : विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये गृह विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.
- (४) कृषि मंत्री : (क) डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला यांचा सन २०१०-२०११ व २०११-२०१२ या वर्षांचा वार्षिक लेखे व लेखा परीक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी यांचा सन २०१५-२०१६ ते २०१९-२०२० या वर्षांचा चव्वेचाळीसावा ते अठ्ठेचाळीसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(ग) वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा वार्षिक लेखे व लेखा परिक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(घ) डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली यांचा सन २०१५-२०१६ या वर्षाचा वार्षिक लेखे व लेखा परीक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : पंचायती राज समितीचा पहिला, दुसरा, तिसरा, चौथा, पाचवा, सहावा, सातवा व आठवा अहवाल सभागृहास सादर करणे.

चार : विधानसभा आश्वासन समितीचा पहिला अहवाल सभागृहास सादर करणे.

पाच : वि.स. पागे संसदीय प्रशिक्षण केंद्राचा सातवा अहवाल (२०१८-२०१९) सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

सहा : **मुख्यमंत्री यांचा प्रस्ताव :-**

"राज्यात ३३ कोटी वृक्ष लागवडीसाठी राबविण्यात आलेली विशेष मोहिम" या विषयावरील श्री.रमेश कोरगावकर व इतर वि.स.स. यांच्या दिनांक ३ मार्च, २०२१ रोजी उत्तरीत झालेल्या तारांकित प्रश्न क्रमांक २१८०९ वरील चर्चेच्या वेळी दिलेल्या आश्वासनानुसार विधानसभा सदस्यांची तदर्थ समिती घटित करणे.

सात : **उप मुख्यमंत्री तथा वित्त मंत्री यांचा म.वि.स. नियम ५७ अन्वये प्रस्ताव :-**

"अर्थसंकल्पातील अनुदानासाठीच्या मागण्यांवर चर्चा व मतदानाच्या संदर्भात महाराष्ट्र विधानसभा नियमांतील नियम २५१ (१) मधील दहा दिवसांच्या कालावधीबाबतची जी तरतूद आहे ती महाराष्ट्र विधानसभा नियमांतील नियम ५७ अन्वये स्थगित करण्यात यावी."

आठ : सन २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पातील अनुदानाच्या मागण्यांवर चर्चा व मतदान.
(पहिला व शेवटचा दिवस)

- (१) गृह विभाग
- (२) महसूल व वन विभाग
- (३) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
- (४) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
- (५) नगर विकास विभाग
- (६) सार्वजनिक बांधकाम विभाग
- (७) जलसंपदा विभाग
- (८) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग
- (९) ग्रामविकास विभाग
- (१०) अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
- (११) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
- (१२) नियोजन विभाग
- (१३) गृहनिर्माण विभाग
- (१४) सार्वजनिक आरोग्य विभाग
- (१५) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग
- (१६) आदिवासी विकास विभाग
- (१७) पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग
- (१८) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
- (१९) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
- (२०) महिला व बालविकास विभाग
- (२१) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

- (२२) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
- (२३) इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग
- (२४) मृद व जलसंधारण विभाग

(मतास टाकावयाच्या मागण्यांची सूची स्वतंत्रपणे वितरीत केल्याप्रमाणे)
[चर्चारोध (गिलोटीन) सायंकाळी ०५.३० वाजता]

नऊ : शासकीय विधेयके :

पुरःस्थापनार्थ, विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

- (१) सन २०२१ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ६ – महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०२१.
- (२) सन २०२१ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७ – महाराष्ट्र परिचारिका (सुधारणा) विधेयक, २०२१.

(मंगळवार, दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

दहा : सर्वश्री देवेंद्र फडणवीस, चंद्रकांत (दादा) पाटील, सुधीर मुनगंटीवार, राधाकृष्ण विखे-पाटील, अॅड.आशिष शेलार, डॉ.संजय कुटे, सर्वश्री रवि राणा, संभाजी पाटील-निलंगेकर, अतुल भातखळकर, राम कदम, गणेश नाईक, नितेश राणे, जयकुमार रावल, गिरीष महाजन, श्रीमती माधुरी मिसाळ, सर्वश्री समीर कुणावार, बबनराव लोणीकर, सुनील राणे, हरीभाऊ बागडे, अभिमन्यु पवार, सचिन कल्याणशेट्टी, शिवेंद्रसिंह भोसले, श्रीमती मनिषा चौधरी, अॅड. पराग अळवणी, सर्वश्री मंगलप्रभात लोढा, रणधीर सावरकर, मोहन मते, संतोष दानवे, प्रशांत बंब, अमित साटम, सौ. मेघना साकोरे-बोर्डेकर, अॅड. राहुल कुल, सर्वश्री सिध्दार्थ शिरोळे, जयकुमार गोरे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यातील ढासळलेली कायदा व सुव्यवस्था, हत्या, अपहरण, दरोडे, घरफोड्या यासारख्या गुन्ह्यांना आळा घालण्यात आलेले अपयश, अंमली पदार्थ, गुटखा व्यापार, जुगार, मटका या अवैध धंद्यात झालेली वाढ, अल्पवयीन मुले, मुली व महिलांवरील अत्याचाराच्या

घटनांमध्ये झालेली वाढ, पुणे येथे पुजा चव्हाण आत्महत्या प्रकरणी संशयित मंत्र्यांचा राजीनामा घेतला असला तरी तो तीन दिवसांनंतरही राज्यपालांकडे पाठविलेला नसल्यामुळे जनतेच्या मनात निर्माण झालेला संभ्रम, या प्रकरणी २४ दिवसांचा कालावधी होऊनही गुन्हा दाखल झालेला नसून तपासाबाबत राज्यातील जनतेला अंधारात ठेवले असणे, पारदर्शक पध्दतीने तपास होण्यासाठी स्वतंत्र यंत्रणेकडे तपास देण्याची आवश्यकता, ज्येष्ठ नागरिकांसंबंधीच्या गुन्ह्यात झालेली वाढ, डान्सबारला आळा घालण्यात आलेले अपयश, सायबर गुन्ह्यांचे वाढते प्रमाण, पोलिसांवर पडणारा ताण, पुणे, नागपूर, नाशिक या सारख्या शहरात संघटित गुन्हेगारीत झालेली वाढ, वाळूमफियांकडून, अनधिकृत बांधकाम करणाऱ्यांकडून, शासकीय अधिकाऱ्यांवर होणारे हल्ले व जीवे मारण्याच्या धमक्या, कोरोना काळात पोलिसांवर झालेले हल्ले, सामाजिक तेढ निर्माण करणाऱ्यांना मिळालेले मोकळे रान, सामाजिक अत्याचारात झालेली वाढ, महान कलाकारांची गुप्तहेरांमार्फत चौकशी करण्याचा सरकारने घेतलेला घृणास्पद निर्णय, गुंडाराजच होत असलेलं उदात्तीकरण, राज्यावर घातपाती कारवायांचे असलेले गंभीर सावट, जातीय हिंसाचारात झालेली वाढ, जातपंचायतीच्या अत्याचाराच्या समोर आलेल्या घटना, तसेच, मुंबईतील अनेक मोठ्या व जनउपयोगी प्रकल्पांचे रखडलेले काम, वाहतुकीचा निर्माण झालेला गंभीर प्रश्न, मुंबई महानगरपालिकेतील भ्रष्टाचार व अनियमिततेची प्रकरणे, पुनर्विकास प्रकल्पांची रखडलेली कामे, मुंबईच्या विविध समस्यांनी धारण केलेले उग्र स्वरूप, मुंबईतील रखडलेली विकास कामे, महानगरपालिकेने गेल्या १० वर्षात केलेला खर्च, याबाबत श्वेतपत्रिका जाहीर करण्याची होत असलेली मागणी, मुंबईतील मेट्रोची कारशेड कांजूरमार्गलाच करण्याबाबत सरकारने धरलेला दुराग्रह त्यातून मेट्रोला होणारा विलंब व मुंबईकरांचे होणारे नुकसान, कोस्टल रोडच्या कामामुळे मच्छीमारांचे निर्माण झालेले प्रश्न, धारावी पुनर्विकासाचा प्रश्न मार्गी लावण्यात होत असलेला विलंब, उपकर प्राप्त इमारतींचा प्रश्न, देवनार डम्पिंग ग्राउंडचा प्रश्न, बीडीडी चाळींच्या पुनर्विकासातील समस्या यासारख्या मुंबईच्या समस्यांकडे सरकारचे होत असलेले दुर्लक्ष, झोपडपट्टी पुनर्वसन, सेस इमारतींचा प्रश्न, पुनर्बांधणी, स्वयंपुनर्बांधणी, परवडणारी घरे, भाड्याची घरे, महाकाय प्रकल्पांमुळे विस्थापित झालेल्यांच्या समस्या, मास हाऊसिंग सारखे प्रश्न व त्याबाबतच्या उपाययोजनांमध्ये निर्माण झालेल्या समस्या, तसेच कोरोना प्रादुर्भाव व मृत्यूची संख्या देशपातळीवर महाराष्ट्रात सर्वाधिक, कोरोना उपाययोजनात झालेला भ्रष्टाचार, टाळेबंदीमुळे अडचणीत आलेल्यांना सरकारने पॅकेजेस देण्यात केलेली कुचराई, सत्तारूढ पक्षाच्या नेत्यांकडून कोरोना नियमांचे झालेले उल्लंघन, कोरोना हाताळण्यात सरकारला आलेले अपयश, तसेच राज्यातील विविध विभागांचा संतुलित विकास करण्यात व टाळेबंदी शिथिलीकरणानंतर या विभागांचे अर्थचक्र सुरळीत करण्यात सरकारला आलेले अपयश, राज्यातील अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागास वर्ग, मराठा, धनगर, आर्थिकदृष्ट्या मागास यांच्यासाठीच्या योजना राबवण्यात, त्याचा लाभ देण्यात सरकारला आलेले अपयश, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(मंगळवार, दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९२ अन्वये प्रस्ताव)

अकरा : अंतिम आठवडा प्रस्ताव :-

सर्वश्री देवेंद्र फडणवीस, चंद्रकांत (दादा) पाटील, सुधीर मुनगंटीवार, राधाकृष्ण विखे-पाटील, अॅड. आशिष शेलार, सर्वश्री गिरीष महाजन, हरिभाऊ बागडे, डॉ.संजय कुटे, सर्वश्री जयकुमार रावल, संभाजी पाटील-निलंगेकर, नितेश राणे, अतुल भातखळकर, श्रीमती माधुरी मिसाळ, सर्वश्री गणेश नाईक, कालिदास कोळंबकर, योगेश सागर, सुभाष देशमुख, मंगलप्रभात लोढा, डॉ. सुरेश खाडे, सर्वश्री राम कदम, सुनिल राणे, सर्वश्रीमती श्वेता महाले, देवयानी फरांदे, मनिषा चौधरी, सर्वश्री रणधीर सावरकर, राणाजगजितसिंग पाटील, डॉ. राहुल आहेर, सर्वश्री समीर कुणावार, मोहन मते, डॉ. देवराव होळी, श्री समीर मेघे, डॉ. भारती लव्हेकर, श्री अमित साटम, सर्वश्रीमती सीमा हिरे, मोनिका राजळे, नमिता मुंदडा, श्री. राम सातपुते, श्रीमती विद्या ठाकूर, अॅड. पराग अळवणी, सर्वश्री संजय केळकर, किसन कथोरे, प्रशांत ठाकूर, महेश लांडगे, लक्ष्मण जगताप, सुनिल कांबळे, अभिमन्यू पवार, सचिन कल्याण-शेट्टी, जयकुमार गोरे, शिवेंद्रसिंह भोसले, श्रीमती मंदा म्हात्रे, अॅड. आकाश फुंडकर, सर्वश्री हरिष पिंपळे, दादाराव केचे, टेकचंद सावरकर, प्रा.डॉ. अशोक उईके, सौ. मेघना साकोरे-बोर्डीकर, सर्वश्री किर्तीकुमार भांगडीया, मदन येरावार, नारायण कुचे, प्रशांत बंब, कॅप्ट. आर. तमिल सेल्वन, अॅड. राहुल कुल, सर्वश्री सिध्दार्थ शिरोळे, भिमराव तापकीर, नामदेव ससाणे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९२ अन्वये प्रस्ताव :

"कोरडवाहू पिकांसाठी हेक्टरी रुपये २५,००० व बागायती पिकांसाठी हेक्टरी रुपये ५०,००० मदत देण्याच्या घोषणा निवडणुकीपूर्वी शेतकऱ्यांच्या बांधावर जाऊन दिल्यानंतर प्रत्यक्षात मात्र महाविकास आघाडी सरकारने शेतकऱ्यांचा पूर्णपणे भ्रमनिरास केलेला असणे, महात्मा फुले कर्जमाफी योजनेमध्ये देण्यात आलेल्या कर्जमाफीपासून राज्यातील अनेक पात्र शेतकरी अद्यापही वंचित असणे, नियमित कर्जफेड करणाऱ्या शेतकऱ्यांना प्रोत्साहनपर अनुदान देण्याची सरकारची घोषणा हवेतच विरलेली असणे, कोरोना संकटाचा फटका समाजातील अन्य घटकांबरोबरच शेतकऱ्यांनाही बसलेला असणे, अशातच अवकाळी पाऊस व गारपिटीने शेतकऱ्यांच्या पिकांचे नुकसान झालेले असणे, माहे फेब्रुवारी ते मे, २०२० या कालावधीतील गारपिटीसाठी दिलेली नुकसान भरपाई अत्यंत विलंबाने व तुटपुंजी असणे, शेतकऱ्यांचा मागील वर्षाचा खरीप हंगाम ऐन भरात असताना अतिवृष्टी व त्यानंतर मावा,

तुडतुडा या रोगांनी पिकावर आक्रमण केलेले असणे, बोंडअळी व बोंडसडीमुळे शेतकऱ्यांच्या पिकांचे आत्यंतिक नुकसान झालेले असणे, याची कोणतीच नुकसान भरपाई शेतकऱ्यांना अद्यापही मिळालेली नसणे, शेतमालाला भाव मिळत नसणे, कापूस, तूर खरेदी केंद्रे सुरू करण्यात होत असलेला विलंब, पीक कर्जे देण्यास बँका टाळाटाळ करत असणे, प्रथम बोगस बियाणांमुळे करावी लागलेली दुबार पेरणी नंतर अतिवृष्टी व पिकांवर पडलेले रोग यामुळे शेतकऱ्यांचा खरीप हंगाम हातचा जाणे, ज्याअर्थी, खरिपाची ही तूट रब्बी हंगामात भरून काढण्याच्या बेतात शेतकरी असणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांनी रब्बी हंगामात गहू, हरभरा, तूर, वाटाणा, ज्वारी, लाखोरी, जवस यासारख्या कडधान्ययुक्त पिकांची लागवड केली असणे, त्याशिवाय फळपिके व भाजीपाला पिकांचीही लागवड केली असणे, मात्र अचानक वातावरणात बदल घडून येऊन अवकाळी पाऊस झाल्याने ही पिके धोक्यात आली असणे, दिनांक १६ फेब्रुवारी, २०२१ पासून तीन ते चार दिवस राज्यात अवकाळी पाऊस बरसलेला असणे, मराठवाड्यातील औरंगाबाद, जालना, बीड, उस्मानाबाद, लातूर या जिल्ह्यांच्या अनेक भागात सलग दोन दिवस गारपिटीसह पाऊस बरसलेला असणे, मध्य व पश्चिम महाराष्ट्रातील नाशिक, अहमदनगर, सातारा, सांगली, कोल्हापूर, सोलापूर, पुणे या जिल्ह्यात काही ठिकाणी वादळी पावसासह गारांचा पाऊस पडणे, विदर्भातील नागपूर, अमरावती, बुलढाणा या जिल्ह्यातही अवकाळी पावसाने चांगलीच हजेरी लावणे, कोकणातही पावसाच्या सरी पडणे, या पावसामुळे शेतकऱ्यांच्या गहू, हरभरा, ज्वारी, मका, कांदा या पिकांचे प्रचंड नुकसान झाले असणे, अनेक ठिकाणी पावसामुळे पिके आडवी पडल्याचे दिसून येत असणे, आंब्याचा मोहरही गळून पडलेला असणे, द्राक्षे, टरबूज, खरबूज या पिकांचेही नुकसान झालेले असणे, मागील वर्षी झालेल्या नुकसानभरपाईचे पैसे अद्यापही हाती येण्यास अवकाश असणे, अशा परिस्थितीत पुन्हा उद्भवलेल्या या अस्मानी संकटामुळे शेतकरी पुरता हवालदिल झालेला असणे, नुकसान भरपाईचे पंचनामे तातडीने करण्याबाबत शेतकऱ्यांकडून मागणी होत असणे, किमान यावेळी तरी शेतकऱ्याला प्रति हेक्टर त्वरित भरीव अर्थसहाय्य करण्याची गरज असणे, राज्यातील शेतकऱ्याला न्याय मिळवून देण्याची व भरीव आर्थिक मदतीचा हात सरकारने पुढे करण्याची आवश्यकता, तसेच महाविकास आघाडी सरकार सत्तेवर आल्यानंतर ३०० युनिटपर्यंत मोफत विजेची घोषणा केली असली तरी त्याची अंमलबजावणी केलेली नसणे, कोरोना काळात आलेल्या वाढीव बिलात सवलत देण्याची घोषणा ऊर्जामंत्र्यांनी केलेली असणे, परंतु, त्याची अंमलबजावणी झालेली नसणे, संकटात सापडलेल्या शेतकऱ्यांच्या कृषि पंपांना मोफत वीज, थकबाकी माफ करणे, अशा मागण्या सरकारकडे वारंवार केल्या गेल्या असल्या तरी सरकारने त्याकडे अक्षम्य दुर्लक्ष केलेले असणे, शेती पंपांसाठी पैसे भरूनही लाखो शेतकऱ्यांना विद्युत जोडणी मिळालेली नसणे, मागील काळात अचानकपणे वीज खंडित झाल्यामुळे संपूर्ण महाराष्ट्र ठप्प झाला असणे, यामुळे कोट्यवधीचे नुकसान झालेले असणे, यामागे घातपाती कारवाई असावी असा संशय व्यक्त केला जाणे, शेतकऱ्यांना दिवसा वीज देण्याबाबत आश्वासन सरकारने दिले असले तरी त्याबाबत कोणतीही उपाययोजना सरकारने केलेली नसणे, सोलर एनर्जी व विंड एनर्जी

बाबत राज्याचे धोरण असले तरी या धोरणाची अंमलबजावणी झालेली नसणे, राज्यातील वीज क्षेत्रातील विविध प्रश्न, राज्य सरकारने याबाबत तातडीने निर्णय घेण्याची आवश्यकता विचारात घेण्यात यावी."

" राष्ट्रगीत "

विधान भवन,
मुंबई.
दिनांक : ९ मार्च, २०२१

राजेन्द्र भागवत,
सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा